

Programkonferansen HAVBRUK 2010
Trondheim, 19.-21. april 2010

Foredragstittel: Miljøutfordringer ved oppdrett av nye arter
Forfatter(e): Arild Folkvord
Institutt for biologi, Universitetet i Bergen, 5020, Bergen

Sammendrag innledningsforedrag:

Det er en uttalt målsetting at norsk oppdrettsnæring skal baseres på produksjon av flere arter enn laks og ørret. Etablering av nye arter til oppdrett innebærer imidlertid en rekke praktiske, juridiske og økonomiske utfordringer. Virksomheten vil i utgangspunktet være begrenset av kunnskapsgrunnlaget om den aktuelle arten, og usikkerhet om hvordan den best skal tilpasses en livssyklus i oppdrett. Som all annen næringsvirksomhet, så har oppdrettsnæringen miljørelaterte utfordringer og problemer, og disse kan forsterkes når kunnskapsgrunnlaget om oppdrett av den aktuelle arten er mangelfull. I dette foredraget blir det fokusert på viktige miljørelaterte hensyn som må vurderes i forkant av etablering av oppdrettsvirksomhet på nye arter (krav til lokalisering og båndlegging, innsamling og import av stamdyr), lokale utfordringer i selve oppdrettsvirksomheten (dyrevelferd og skaleringsproblematikk), samt mer vidtrekkende potensielle påfølgende effekter av en ny virksomhet (sykdomsspredning, rømming og genetisk forurensning av ville populasjoner).

Eksempler er i hovedsak hentet fra erfaringer med oppdrett av torsk, men også fra oppdrett av andre marine arter og rekeoppdrett. Forskjellen mellom disse oppdrettsvirksomhetene og den etablerte lakseoppdrettsnæringen er diskutert, likeledes hvordan det er mulig å lære av tidligere suksess- og fiaskohistorier. Det er all grunn til å forvente at "føre var" prinsippet bør stå sterkt ved etablering av ny oppdrettsvirksomhet for å unngå påfølgende langvarige og uheldige miljøpåvirkninger, dette til tross for at den samlede kunnskapsmengden om oppdrett er større enn noensinne. Behovet for en tydelig bevisstgjøring og ansvarsfordeling av de ulike aktørene i etableringen av ny biologisk næringsvirksomhet er vektlagt, og likeledes hvordan samarbeidet mellom offentlig finansiert forskning og forvaltning og privat næringsutøvelse skal sikre etableringen av en bærekraftig og miljøvennlig ny oppdrettsvirksomhet.